CONTESTAREA ACTELOR EXECUTORULUI JUDECĂTORESC

Sandu SANDU

CZU: 347.955(478) sandu.sandu.98@list.ru

Contestation of the bailiff's acts, presents a very important theoretical and practical value in nowadays. The unipersonal action of the judge, as a subject of the enforcement procedure and the freedom of the bailiff's power, are one of the tendencies of legal regulation developed by the legislator. But this freedom in enforcement procedure, needs to be regulated in the order to heal the major loopholes in national legislation.

Eficienţa sistemului de executare este de o importanţă majoră pentru sistemul de justiţie civil. Aceasta este una din instituţiile fundamentale ale dreptului procesual civil şi o componentă importantă a justiţiei într-un stat de drept ce se bazează pe principiul legalităţii, care conferă valoare şi importanţă drepturilor persoanelor ce au încredere în actul de justiţiei. Însă în urma reformelor operate în domeniul justiţiei, s-au creat precedente ce pun sub semnul întrebării realizarea şi asigurarea drepturilor şi a libertăţilor subiecţilor executării silite.

Potrivit reglementărilor operate în urma adoptării Legii pentru modificarea şi completarea unor acte legislative nr.17 din 05.04.2018, şi anume, în cadrul art.269 Cod de procedură civilă, judecătorul a fost abilitat cu dreptul de a emite unipersonal încheierile privind procedura de executare, cu excepţia cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezenţa participanţilor la şedinţa de judecată [1].

Tendinţele de evoluţie a reglementărilor legislative din Republica Moldova, referitor la procedura civilă şi procedura de executare silită, pornesc de la scopul de simplificare procedurală, reducerea termenelor de examinare şi optimizarea acţiunilor ce urmează a fi întreprinse individual de fiecare subiect [2, p.122].

Însă după goana creării unei realităţi în care instanţele soluţionează eficient şi rapid incidentele, legiuitorul a creat realitatea în care influenţează negativ aspectul decizional al judecătorului, fiind afectate nemijlocit drepturile părţilor participante la executarea silită precum şi a persoanelor terţe. Această realitate a fost creată în cadrul procesului de judecare a contestaţiei cu privire la procesul-verbal al licitaţiei.

Problematica depistată constă în faptul că legislaţia în vigoare, în conformitate cu art.136 Cod de executare, acordă judecătorului un termen de 5 zile de la primirea copiei de pe procedura de executare, să se expună cu o încheiere motivată asupra legalităţii licitaţiei desfăşurate. Termenul acordat instanţei este unul foarte mic pentru organizarea unui proces cu citarea părţilor şi eventuala judecare în cadrul unui proces de judecată clasic, astfel judecătorul este favorizat de circumstanţele impuse de legiuitor să purceadă exclusiv la judecarea unipersonală.

Totodată, debitorului şi altor persoane le-a fost creată o realitate în care se garantează dreptul să conteste procesul-verbal al licitaţiei, în cazul transmiterii dreptului de proprietate asupra bunurilor supuse înregistrării de stat, doar în cadrul unui recurs împotriva încheierii ce deja a confirmat rezultatele licitaţiei, drept consecinţă la judecarea unipersonală se taie posibilitatea efectivă a subiectului executării silite de a se apăra în cadrul judecării fondului cauzei, persoana fiind din start într-o poziţie nefavorabilă. Drept efect, în practica judiciară s-a statuat realitatea în care încheierile expuse unipersonal asupra legalităţii licitaţiei desfăşurate sunt pasibile din start de a fi casate şi transmise spre rejudecare. Din simplul motiv, şi anume, al imposibilităţii de a prezenta probe şi de a se expune asupra elementelor contradictorii în cadrul şedinţei de judecată cu participarea părţilor. S-au creat situaţii când judecătorul confirmă procesul-verbal al licitaţiei chiar şi în cazul în care executorul judecătoresc nu şi-a onorat obligaţia de informare a debitorului, despre desfăşurarea licitaţiei pe lângă aceasta însăşi confirmarea procesului-verbal fiind efectuată fără citarea debitorului, duce la final tragic, în care debitorul poate fi uşor deposedat de un bun, fără posibilitatea reală de a se opune ilegalităţii.

Drept remediu pledăm pentru modificarea art.269 alin.(4) Cod de procedură civilă, şi anume, să fie impusă excepţia de la judecarea unipersonală a cazurilor cu privire la confirmarea procesului-verbal al licitaţiei. Astfel se dezrădăcinează elementul critic la etapa finală a executării silite, fiind impusă judecarea cauzei cu participarea părţilor la proces, va fi redus pericolul în care instanţa tergiversează executarea hotărârii sau pune în pericol nemijlocit drepturile părţilor participante la executarea silită.

Pe lângă aceasta, pledăm pentru modificarea art.136 alin.(2) Cod de executare, în care trebuie să fie majorat termenul de 5 zile până la un număr de 30 de zile, în care judecătorul să se exprime asupra legalităţii licitaţiei desfăşurate. Astfel judecătorul nu va fi limitat sub aspectul decizional şi va avea posibilitatea reală să îşi realizeze într-o formă amplă rolul său diriguitor în cadrul cercetării cauzei expuse spre examinare.

Un alt aspect critic abordat în cadrul investigaţiei constă în aparenţa posibilităţii în care executorul judecătoresc poate să purceadă la urmărirea salariului sau a altor venituri ale debitorului paralel cu executorul judecătoresc competent. Legiuitorul stabileşte clar că urmărirea salariului sau a altor venituri ale debitorului se execută de către executorul judecătoresc în a cărui circumscripţie teritorială se află sediul instituţiei (organizaţiei) la care debitorul primeşte venituri.

În momentul în care sunt doi executori judecătoreşti care execută urmărirea salariului aceluiaşi debitor, este posibilă situaţia când din plăţile periodice se pot reţine mai mult de 50-70%, ponderea maximă stabilită de legiuitor, drept consecinţă se aduce atingere drepturilor debitorului şi a familiei sale. Pe lângă aceasta, creditorul este lipsit de dreptul său preferenţial în cazul în care se execută documentul executoriu de urmărire a salariului, se satisfac în primul rând cazurile de încasare a prejudiciului în legătură cu pierderea întreţinătorului, a sumelor pentru repararea prejudiciului cauzat prin schilodire sau prin o vătămare a sănătăţii, precum şi a daunei cauzate prin tâlhărie sau prin sustragere de bunuri. În momentul în care se execută paralel documentul

executoriu contrar competenţei în ceea ce priveşte încasarea altor tipuri de datorii (taxe, impozite sau credite nerambursabile), se creează realitatea în care creditorul nu îşi primeşte sumele îndatorate în întregime. Drepturile creditorului sunt încălcate şi din perspectiva că nu este posibilă contestarea efectivă a actului care se execută nu conform competenţei teritoriale, creditorul în procedura executorului care a prezentat titlul contrar competenţei are statut de persoană terţă şi acesta nu poate avea acces la informaţie privind acţiunea de executare.

Drept soluţie propunem implementarea în cadrul art.30 alin.(2) lit.b) Cod de executare a nulităţii actelor întreprinse nu conform competenţei teritoriale, astfel din start în cazul în care executorul va primi titlul de executare nu conform competenţei teritoriale, acesta nu va recurge la executarea acestuia din considerentul că acţiunile sale nu vor fi valorificate.

Concluzionând cele reflectate în cadrul prezentei lucrări, dorim să evidenţiem că investigaţia efectuată îşi confirmă importanţa aplicativă prin propunerile *de lege ferenda* expuse în cadrul subiectului critic, şi anume, al posibilităţii reale şi clare de a contesta un act care constituie o ingerinţă în drepturile noastre în cadrul procedurii executării silite.

Referinţe:

1. Legea pentru modificarea şi completarea nr.17 din 5 aprilie 2018 în vigoare din 1 iunie 2018. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.142-148/277, 4 mai 2018.
2. GHEORGE, S., DUMITRU, V. Rolul judecătorului în procedura de executare silită civilă. În: *Revista Română de Executare Română*, 2020, pp.122-128.

Recomandat
***Igor COBAN**, dr., conf.univ.*